

Mirė Nyka-Niliūnas

Alfonsas Nyka-Niliūnas. (Irt.lt nuotr.)

Šių metų sausį mirė Alfonsas Nyka-Niliūnas. Jis buvo vienas didžiausių XX amžiaus lietuvių poetų.

Savo poezijoje jis išreiškė prarastos vaikystės ilgesį:

*„Yra pasaulis nuostabus, kurio neranda niekas,
Nors turi jį savy, kankinasi dėl jo.
Dėl jo aš viską šioje žemėje paniekinau,
Norėdamas ten vieną valandą klajot!*

*Yra ten namas mėlynom langinėm, vienišas;
Name gyvena palikti vaikystėje žaislai;
Giliai vidudienio tyloje miega mano dienos,
Ir budi vėjas palaužtais sparnais.*

...

*Tenai mane namų vaiduoklis senas sau ant kelių
pasodinęs,
Kai tamsiaveidė sutema pareina iš toli,
Lyg sūnų rankom didelėm vėl apkabina
Ir prašo sunkiai vienumai jo nepalikt.*

*Aš taip norėčiau vėl kelius namo surasti,
(Nes senis vėjas nebepakelia rudens naštos),
Nuvest pagirdyti dienas, kaip gyvulių bandas, prie
brastos
Ir amžinai miegoti apkabintas vasaros karštos.”*

Ištrauka iš Nykos-Niliūno „Eldorado”

Ailidos nuotr. (efoto.lt)

Bėgdamas nuo soviety represijos, Nyka-Niliūnas paliko Lietuvą, namus ir artimuosius. Beveik visą gyvenimą jis negalėjo grįžti į Lietuvą, į namus.

Bet ne apie tą Lietuvą, ne apie tuos namus, jis rašo. Ne jų jis ilgisi, kai rašo: „*Aš taip norėčiau vėl kelius namo surasti...*”

Jis ilgisi tos vietos, kurioje vėjas ir saulė buvo ištikimi jo draugai; kur pats namas buvo gyvas, lyg vaiduoklis; kur viskas buvo miela, gražu, gera ir kilnu. Tą vietą atėmė iš jo ne sovietai, bet jo paties subrendimas.

Tačiau Nyka-Niliūnas tiki, jog į tą prarastą kilnų pasaulį mes galime sugrįžti per kūrybą. Todėl apie tą pasaulį jis rašo:

*„ ... Nors turi jį savy, kankinasi dėl jo.
Dėl jo aš viską šioje žemėje paniekinau,
Norėdamas ten vieną valandą klajot!”*

Mums būtų įdomu išgirsti tavo mintis. Kuris įvaizdis tau labiausiai patinka: tamsiaveidė sutema? vienišas namas mėlynom langinėm? palikti žaislai? miegančios dienos? vėjas palaužtais sparnais? senas namo vaiduoklis?

Ar tau primena kokį eilėrašį ar knygą, kurią esi skaitęs? O gal kokį vaizdą iš filmo, kurį esi matęs? (Dumbldoras sakė: „Of course it is happening ... inside your head, Harry, but why on earth should that mean that it is **not real**?” - panašiai Nyka-Niliūnas galvoja, kad Eldorado yra tikras.)

Ar tau patinka Nykos-Niliūno poezija? Ar nuotrauka su berniuku pagauna Nykos-Niliūno mintį?

Žodynėlis.**ilgesys:** troškimas ką turėti; *yearning***širdgėla:** širdies skausmas; *heartbreak**Yra pasaulis nuostabus, kurio neranda niekas,**Nors turi jį savy, kankinasi dėl jo.
Dėl jo aš viską žemėje paniekinau,
Norėdamas ten vieną valandą klajot!**Yra ten namas mėlynom langinėm, vienišas;
Name gyvena palikti vaikystėje žaislai;
Giliai vidudienio tyloje miega mano dienos,**Ir budi vėjas palaužtais sparnais.**Tenai mane namų vaiduoklis senas sau ant kelių
pasodinęs,**Kai tamsiaveidė sutema pareina iš toli,
Lyg sūnų rankom didelėm vėl apkabina
Ir prašo sunkiai vienumai jo nepalikt.**Aš taip norėčiau vėl kelius namo surasti,
(Nes senis vėjas nebepakelia rudens naštos),**Nuvest pagirdyti dienas, kaip gyvulių bandas, prie
brastos**Ir amžinai miegoti apkabintas vasaros karštos.**There is a wondrous world which no one
ever finds,**Though it's inside, tormenting him.
I've abandoned everything on earth for it,
Hoping to wander there for just a moment!**There's a house there, lonely, with blue shutters,
Toys abandoned in my childhood live there;
In noontime peace my days are slumbering there
in deep repose,**And the wind keeps watch with broken
wings.**It's there the ancient ghost of home seats me on his knees,**When dark-skinned dusk returns from distant lands,
And embraces me again with his capacious arms
And pleads that I not leave him to his heavy solitude.**How I long to find my way back home,
(Because the weight of autumn is too much for old man wind
to bear),**To water my days, like a herd of cattle, by the ford**And sleep forever in the embrace of summer heat.**vertė Mirga Girniuvienė***sovietai:** priklausantys Tarybų sąjungai; *soviets***represija:** priespauda - sovietai trėmė lietuvius į Sibirą, slaptoji policija juos kankino; *repression, oppression***ištikimas:** tvirtas, atsidavęs; *faithful, loyal***vaiduoklis:** žmogui pasirodantis kito pasaulio būtybės pavidalas; *ghost, haunt***kilnus:** doras, taurus; *noble***subrendimas:** užaugimas, suprotėjimas; *maturity***kūryba:** gamyba ko nors naujo, išreiškiančio jausmus, mintis, pvz., muzika, dailė, literatūra, kinas, šokis; *creation, creativity*